

Postanowienie z dnia 5 lutego 1998 r.

I PKN 522/97

Podrobienie pisma procesowego strony nie stanowi podstawy wznowienia postępowania z art. 403 § 1 pkt 1 KPC.

Przewodniczący SSN: Zbigniew Myszka, Sędziowie SN: Józef Iwulski (sprawozdawca), Roman Kuczyński.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 5 lutego 1998 r., sprawy z powództwa Alicji Z.-L. przeciwko 1. Zakładowi Lecznictwa Zamkniętego w S., 2. Zakładowi Lecznictwa Ambulatoryjnego w S. o wznowienie postępowania, na skutek kasacji powódki na postanowienie Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach z dnia 23 czerwca 1997 r. [...]

p o s t a n o w i ł:

o d d a l i ć kasację, nie obciążając powódki kosztami postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e n i e

Postanowieniem z dnia 5 marca 1997 r. [...], Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Sosnowcu, orzekając na rozprawie w składzie ławniczym, odrzucił skargę Alicji Z.-L. o wznowienie postępowania w sprawie z jej powództwa przeciwko Zakładowi Lecznictwa Zamkniętego w S. i Zakładowi Lecznictwa Ambulatoryjnego w S. Sąd Rejonowy wywiódł, że powódka domagała się uznania wypowiedzenia warunków pracy i płacy za bezskuteczne. Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Sosnowcu wyrokiem zaocznym z dnia 23 lipca 1992 r. uznał wypowiedzenie za bezskuteczne. Pozwany wniósł sprzeciw od wyroku zaocznego. W toku postępowania umowa o pracę została rozwiązana w trybie art. 52 KP i powódka rozszerzyła żądanie pozwu, domagając się przywrócenia do pracy. Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 11 stycznia 1993 r. przywró-

cił powódkę do pracy na dotychczasowych warunkach. Na skutek rewizji pozwanego Sąd Wojewódzki w Katowicach uchylił ten wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania. Wyrokiem z dnia 17 listopada 1993 r. Sąd Rejonowy oddalił powództwo. Od tego orzeczenia powódka wniosła rewizję. Sąd Wojewódzki w Katowicach wyrokiem z dnia 17 lutego 1994 r. oddalił rewizję.

W dniu 29 marca 1995 r. powódka wniosła skargę o wznowienie postępowania, wskazując, że wyrok Sądu Wojewódzkiego w Katowicach z dnia 17 lutego 1994 r. został oparty na podrobionym dokumencie tj. sprzeciwie od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego z dnia 23 lipca 1992 r. Sąd zważył, że dokument podrobiony, na który wskazała powódka to sprzeciw od wyroku zaocznego. Na karcie 5 tego sprzeciwu, pod treścią pisma, znajduje się pieczętka o treści "Dyrektor Zespołu Opieki Zdrowotnej lek. med. Witold Ł." i nieczytelny podpis odręczny. W skardze powódka podniosła, że nie jest to podpis Witolda Ł., a zatem sprzeciw od wyroku zaocznego nie został podpisany przez kierownika zakładu pracy. Z powyższego powódka wywiodła, iż dokument w postaci sprzeciwu od wyroku zaocznego, z podrobionym podpisem, jest dokumentem podrobionym. Okoliczności te powódka podnosiła w postępowaniu karnym, wdrożonym przez Prokuratora Rejonowego w Sosnowcu, na skutek zawiadomienia o przestępstwie. Postępowanie przygotowawcze w sprawie sfalszowania podpisów dyrektora ZOZ Witolda Ł. zostało umorzone. Sąd Rejonowy uznał, że powódka nie udowodniła aby sprzeciw od wyroku zaocznego został sfalszowany, wobec czego brak podstaw do wznowienia postępowania.

Postanowieniem z dnia 23 czerwca 1997 r. [...], Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach, orzekając na posiedzeniu niejawnym, oddalił zażalenie powódki od postanowienia Sądu Rejonowego. Sąd Wojewódzki podzielił ocenę Sądu pierwszej instancji, że powódka nie wykazała aby sprzeciw od wyroku zaocznego został podrobiony. Sąd Wojewódzki "na marginesie" stwierdził, że zgodnie z art. 412 § 1 KPC po ponownym rozpoznaniu sprawy sąd bądź oddala skargę o wznowienie bądź ją uwzględnia. "Sąd Rejonowy dokonał merytorycznego zbadania przesłanek dopuszczalności wznowienia postępowania i uznał, że skarga o wznowienie nie może być uwzględniona, dokonał tego jednak w niewłaściwej formie; skarga powódki winna być oddalona".

Od tego postanowienia powódka wniosła kasację. Zarzuciła naruszenie art.

278 KPC w związku z art. 227 KPC przez nieuzasadnione oddalenie wniosku dowodowego powódki o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego grafologa na potrzeby postępowania o wznowienie oraz naruszenie art. 233 § 1 KPC przez oparcie ustaleń jedynie na pisemnej opinii biegłego, wydanej na potrzeby innego postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należało z urzędu rozważyć czy postępowanie przed Sądem drugiej instancji nie jest dotknięte nieważnością. Sąd ten bowiem orzekał na posiedzeniu niejawnym, a z jego uzasadnienia wynika, iż uważa, że Sąd pierwszej instancji powinien wydać w sprawie wyrok. Ten pogląd Sądu drugiej instancji nie jest jednak prawidłowy, gdyż Sąd pierwszej instancji prawidłowo pod względem formalnym orzekał na rozprawie i wydał postanowienie o odrzuceniu skargi o wznowienie. Postępowanie o wznowienie toczy się w trzech fazach. W pierwszej sąd bada na posiedzeniu niejawnym czy skarga jest wniesiona w terminie i czy opiera się na ustawowej podstawie wznowienia. Chodzi tu o formalne stwierdzenie, że skarga powołuje się na jedną z ustawowych podstaw wznowienia. Przy braku tych wymagań sąd odrzuca skargę. W przeciwnym razie wyznacza rozprawę (art. 410 § 1 KPC). Druga faza polega na rozstrzygnięciu na rozprawie czy wskazana w skardze podstawa wznowienia w rzeczywistości występuje. W przypadku uznania, że brak jest podstawy do wznowienia postępowania sąd postanowieniem odrzuca skargę na rozprawie (art. 411 KPC). Tak też, prawidłowo pod względem formalnym uczynił Sąd pierwszej instancji. Sąd ten nie rozpoznawał sprawy w wyniku wznowienia postępowania, lecz uznał niedopuszczalność skargi. Dopiero jeżeli istnieje podstawa do wznowienia postępowania, sąd rozpoznaje sprawę (trzecia faza) i wydaje wyrok, którym oddala skargę o wznowienie, bądź uwzględniając ją zmienia zaskarżony wyrok albo go uchyla i pozew odrzuca lub postępowanie umarza (art. 412 § 1 KPC). Sąd pierwszej instancji nie rozpoznawał sprawy w tej fazie, a więc nie orzekał na podstawie art. 412 § 1 KPC.

Jeżeli chodzi o wskazane podstawy kasacji to nie są one usprawiedliwione. Podstawą wznowienia postępowania, na którą powoływała się powódka było oparcie wyroku na dokumencie podrobionym (art. 403 § 1 pkt 1 KPC). Należy stwierdzić, że

dokument, o który chodzi w tym przepisie to dowód przeprowadzony w sprawie, na podstawie którego poczynione zostały ustalenia faktyczne będące podstawą rozstrzygnięcia. Nie chodzi więc w tej podstawie wznowienia o dokument procesowy (pismo procesowe). Sfałszowanie pisma procesowego może wywoływać różne skutki procesowe, nawet oznaczające nieważność postępowania. Nie jest to jednak dokument służący ustalaniu stanu faktycznego sprawy. Sfałszowanie pisma procesowego nie może więc być uznane za podstawę wznowienia postępowania wymienioną w art. 403 § 1 pkt 1 KPC. W niniejszej sprawie powódka twierdziła, że sfałszowany został podpis przedstawiciela strony pozwanej na sprzeciwie od wyroku zaocznego. Mogło to oznaczać, że brak było po prostu podpisu strony pod pismem procesowym. Nawet więc, gdyby uznać twierdzenia powódki za prawdziwe, to i tak byłby to tylko zwykły brak formalny, podlegający uzupełnieniu w trybie art. 130 KPC. Jest rzeczą oczywistą, że strona pozwana popierała sprzeciw od wyroku zaocznego i kontynuowała postępowanie zmierzając do uzyskania oddalenia powództwa. Nawet więc gdyby występował brak formalny w postaci braku podpisu przedstawiciela strony pozwanej na sprzeciwie, to i tak został on sanowany przez późniejsze potwierdzenie złożenia sprzeciwu.

Tym samym orzeczenia obu Sądów były prawidłowe, a podniesiona podstawa kasacji nie mogła prowadzić do jej uwzględnienia. Skutkowało to oddalenie kasacji (art. 393¹² KPC). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 KPC.

=====